

‘Lange levertijd wordt niet n

Denk je aan Opheusden, dan denk je aan laanbomen. Met zo'n 1.400 hectare is dit het grootste teeltcentrum voor laanbomen in Europa. Combinatie Mauritz levert hieraan een aanzienlijke bijdrage. Op het familiebedrijf worden ruim 500 soorten laanbomen geteeld in de volle grond, in containers of als kokoskluit. Hoewel de markt onder druk staat, liggen er ook nieuwe kansen: in Oost-Europa bijvoorbeeld.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: René Faas



Gert Frentz: 'Leversnelheid en flexibiliteit steeds belangrijker'

Als we half december het Betuwse dorp Opheusden binnenrijden is één ding snel duidelijk: Combinatie Mauritz is hier niet de enige kwekerij. Links en rechts domeinen de percelen met laanbomen op. Met de Rijn aan de ene kant en de Waal aan de andere kant beschikt men hier over vruchtbare kleigronden en dat verklaart een hoop. Precies 400 jaar geleden werden de eerste bomen geteeld in deze regio en in 1860 ontplooidde de familie Mauritz haar bedrijfsactiviteiten. Daarmee werd de basis gelegd voor wat nu Combinatie Mauritz heet. "Onder die naam ben ik in 1972 samen met mijn broers Jan en Gerrit een laanboomkwekerij gestart", vertelt Henk Mauritz. "In de afgelopen 30 jaar is de kwekerij gegroeid tot een omvang van 145 hectare. We telen het complete pakket laan-, park- en sierbomen, inclusief vrucht- en vormbomen. Het assortiment begint bij Acer en eindigt bij Ziziphus en omvat meer dan 500 verschillende soorten en variëteiten."

UITGANGSMATERIAAL

Jaarlijks worden er op de kwekerij van Mauritz 100.000 onderstammen opgeplant. Deze komen bij gespecialiseerde kwekers vandaan die de onderstammen opkweken uit zaad. "Het

materiaal komt in het najaar binnen en wordt dan alvast geknipt en gesnoeid tot handzame producten. In deze periode van het jaar hebben we daar de tijd voor. De onderstammen worden vervolgens in zand ingekuild om te overwinteren. In het voorjaar en de zomer worden ze volvelds geënt of geoculeerd."

.....

‘We moeten harder moeten werken om dezelfde omzet te halen’

.....

Een groot deel van de veredelde onderstammen wordt opgekweekt tot twee keer verplante bomen van 6-8 tot 10-12 (centimeter stamomtrek). Ze dienen hoofdzakelijk als uitgangsmateriaal voor andere kwekers. "Tot slot planten we ieder jaar 50.000 jonge bomen in de maat 8-10 op. Deze kweken we op tot drie keer verplante bomen, in maten variërend van 12-14 tot 25-30."

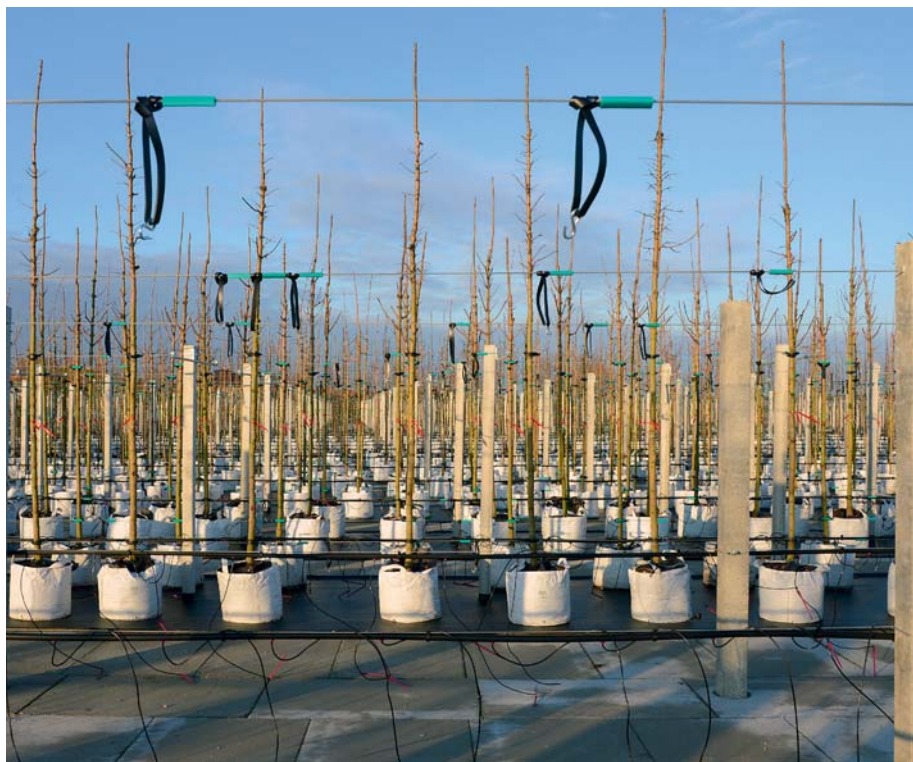
Naast de volleggrondsteelt is een deel van de kwekerij ingericht voor de productie van bomen in container. Deze containervelden zijn het domein van Gert Frentz, neef van Jan, Gerrit en Henk Mauritz en hun zoons Henk jr., Erik en Wouter die de tweede generatie binnen het bedrijf vormen. "In 1990 is Combinatie Mauritz begonnen met de containerproductie", vertelt Gert. "Dat was in de laanboomteelt heel vernieuwend. Het voordeel van de containerproductie is dat je hiermee ook 's zomers kunt leveren. Je bent niet meer afhankelijk van de traditionele afzetmaanden in de herfst en lente en aanlegprojecten kunnen gewoon doorgaan. Wij kunnen nu jaarrond producten aanbieden." Dat daar markt voor is, daar twijfelt Gert niet aan. "Duitsland, Engeland en Scandinavië zijn bijvoorbeeld grote afzetmarkten voor de containerhandel en ik voorspel voor de komende jaren nog een flinke groei. Naar landen als Frankrijk, waar ik zelf de verkoop voor doe, is de containerafzet nog minimaal. Franse afnemers zijn nog erg gefocust op de traditionele seizoenen, maar dat zal in de toekomst ongetwijfeld bijdraaien."

meer geaccepteerd'

COCO-BOMEN

Anno 2012 worden er door Combinatie Mauritz jaarlijks 35.000 bomen in containers geteeld. Of beter gezegd: in witte draagzakken. Deze zijn handig hanteerbaar en absorberen minder warmte dan zwarte potten. Behalve de draagzakken staan er op het containerveld ook kokoskluiten. "Dat zijn onze zogenaamde coco-bomen", vertelt Henk Mauritz. "Het idee is ontstaan doordat we na vijf jaar onze percelen ruimen en er soms restanten overblijven. Zonde om weg te gooien, dus hebben we deze bomen in kokos gezet. Het materiaal is wat dikker, waardoor je de waterhuishouding kunt regelen. Wij sluiten de kokoskluiten net als de containers aan op het druppelbevloeingsysteem. De wortelgroei van de boom gaat gewoon door, waardoor klanten ook in de zomermaanden aan de slag kunnen met deze coco-bomen. Het kokosmateriaal is biologisch afbreekbaar."

Volgens Gert is het doel om ook in de containerteelt een breed assortiment aan te kunnen bieden. Dankzij de aanleg van een geheel nieuw containerveld afgelopen jaar lukt dat inmiddels ook in relatief grote aantallen. "We beschikken nu over 3,5 hectare containerteelt. Het nieuwste veld voldoet aan de eisen van de huidige tijd, zoals het gebruik van gerecirculeerd water en computergestuurde voeding. Het voordeel van de containers is dat je de teelt beter kunt sturen. Een boom heeft daardoor eerder de gewenste maat dan in de volle grond. Dat stelt ons in staat om, als we voor het volgende jaar een bepaald tekort in de markt voorzien, met de potproductie het gat te dichtten. Zo proberen we de concurrentie net een stap voor te zijn. Daarnaast onderscheiden we ons met kwaliteit - hoewel dat meer een randvoorwaarde is - en leversnelheid en flexibiliteit." Dat laatste wordt volgens Gert steeds belangrijker. "Klanten hebben hun bomen eigenlijk altijd gisteren nodig als zij vandaag bestellen. Bomen bestemd voor opkweek worden wel vooraf ingekocht, maar de rest van de handel is echt last-minute. Die ontwikkeling zagen we al een aantal jaren, maar door de afge-



lopen strenge winters is het dit jaar nog korter op elkaar. Ik zie dat ook niet meer veranderen. Het is een algeheel verschijnsel: mensen willen niet weken wachten op hun bestelling. Daar moet je als bedrijf op inspelen."

PERSPECTIEF

Engeland, Duitsland en Frankrijk zijn met een aandeel van 60 procent de belangrijkste afzetmarkten voor Mauritz. "Maar de bomen gaan naar nagenoeg alle landen in Europa", vertellen Henk en Gert. "Onze voorwaarde is dat je er op wielen moet kunnen komen in maximaal vier

dagen tijd, anders kan de kwaliteit in het geding komen. Aan het transport hangt een nauwkeurige planning. Naar en door welke landen gaat de vrachtwagen, waar wordt er gestopt en is daar sprake van vorst of hitte? Zeker de blote wortel producten zijn erg kwetsbaar." Een groot deel van de bomen van Mauritz, zo'n 40 procent, wordt door collega-kwekers gebruikt voor opplant. De rest is bestemd voor aanleg van kleine en grote projecten. "We leveren altijd via een handelaar of kweker, nooit rechtstreeks, omdat we niet in de klantenkring van onze klanten willen vissen. Zo'n 5 procent van onze productie blijft in Nederland, de rest is export." Over de huidige handel en stemming zijn de mannen gematigd positief. "De prijzen staan onder druk, waardoor we harder moeten werken om dezelfde omzet te halen. Anderzijds: de vraag is er wel en dat biedt perspectief voor de toekomst."

